

S FINANČNOU PODPOROU
MINISTERSTVA KULTÚRY
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

**Tieto projekty boli spolufinancované dotáciou Ministerstva kultúry SR
a z rozpočtu mesta Šaľa.**

Názov Projektu	Reštaurovania Sochy sv. Juraja na stípe v meste Šaľa
eid. č pamiatky:	55/0 ÚZKP MK SR
Spolufinancovaný	dotáciou Ministerstva kultúry SR
Program č.1:	Obnovme si svoj dom
Podprogram:	1.1 Obnova kultúrnych pamiatok
Prijímateľ	Mesto Šaľa

Začiatok realizácie aktivít projektu	02/2006
Ukončenie realizácie aktivít projektu	09/2008

		<i>I. etapa: Rekonštruovanie plastíky sv. Juraja</i>	<i>II. etapa: Reštaurovanie stĺpu s podstavcom sochy sv. Juraja</i>	<i>III. etapa: Reštaurovanie stĺpu s podstavcom sochy sv. Juraja, Šaľa – záverečná etapa</i>
Etapy reštaurovania a spôsob financovania:	termín realizácie	2006	10/2007 – 0/2008	05/2008 – 09/2008
	dotácia MKSR	200.000, SK	100.000, Sk	200.000, Sk
	rozpočet Mesta Šaľa	20.000, Sk	19.500, Sk	11.500, Sk
	Spolu	220.000, Sk	119.500,Sk	211.500, Sk

Socha je vytvorená z kamenného monolitu – jemnozrnného pieskovca. Socha, ktorú nesie toskánsky stĺp na hranatom podstavci, bola pôvodne umiestnená pri hasičskej zbrojnici na Námestí sv. Juraja. Autor sochy je neznámy. Socha je spracovaná podľa kresťanskej ikonografie, zobrazuje boj sv. Juraja s drakom. Sv. Juraj je patrónom mnohých štátov, miest, či hnutí napr. skautov. Socha sv. Juraja v Šali je kultúrnou pamiatkou od roku 1953.

Podľa karty NKP Pamiatkového úradu SR socha sv. Juraja na stĺpe predstavuje hodnotnú renesančnú prácu zo 17. storočia. Podľa datovania identifikovaného z chronografu latinského textu na zadnej strane podstavca, pochádza zo začiatku 19. storočia (1808).

Socha Sv. Juraja prešla v rokoch 2006 až 2008 tromi etapami reštaurovania, ktoré jej dodali dnešný dôstojný vzhľad a zároveň boli predpokladom pre jej zachovanie pre budúce generácie.

Prvá etapa reštaurovania sochy sv. Juraja s drakom na stĺpe predstavovala zreštaurovanie plastiky sv. Juraja, realizované za podpory grantového programu MK SR v roku 2006. Avšak stĺp s podstavcom bolo možné stále charakterizovať ako veľmi narušený. Bola zjavná degradácia hmoty a veľká miera tvarovej deštrukcie s navlháním spodných partií. Táto prvá etapa si vyžiadala prostriedky vo výške 220 tis. Sk, pričom 200 tis. Sk poskytlo Ministerstvo kultúry v rámci svojho grantového programu a 20 tis. Sk spolufinancovalo mesto Šaľa zo svojho rozpočtu.

Pokračovanie II. etapy – reštaurovaním stĺpu s podstavcom sochy sv. Juraja s drakom bolo nevyhnutnou podmienkou zvýšenia prínosu a predĺženia efektov plynúcich z prostriedkov vložených do prvej etapy reštaurovania plastiky. V rámci tejto etapy reštaurátorských prác boli realizované práce na architektonickej časti objektu, stĺpa s podstavcom. Odstránili sa povrchové depozity, mikroorganizmy a uhlíkatý depozit. Taktiež boli odstránené sekundárne zásahy vo forme nevyhovujúcich cementových výspravok a plomb (mechanicky, čiastočne chemicky). Kamenná hmota bola odsolovaná (opakované zábaly v destilovanej vode). Jednotlivé kamenné články architektúry boli spevňované viacnásobným napúšťaním organokremičitanom (Ifest OH). Na druhú etapu taktiež prispelo Ministerstva kultúry SR v rámci grantového programu v roku 2007 dotáciou 100.000,-Sk pričom spolufinancovanie zo strany mesta Šaľa bolo vo výške 19.500,-Sk, teda celkový rozpočet projektu bol 119.500,-Sk. Aktivity tejto etapy sa však realizovali až začiatkom roka 2008 z dôvodu nutnosti realizácie popísaných aktivít bez demontáže stĺpu, preto z objektívnych príčin nebolo možné realizovať projekt počas zimných mesiacov.

V rámci grantového programu Ministerstva kultúry SR pre rok 2008 bol vyhodnotený projekt REŠTAUROVANIE STĽPU S PODSTAVCOM PLASTIKY SV. JURAJA, ŠAĽA – záverečná etapa, ÚZPF č. 55/0, ktorý predložilo mesto Šaľa, ako úspešný a na jeho realizáciu prispelo MK SR dotáciou 200.000,-Sk pričom spolufinancovanie zo strany mesta Šaľa bolo vo výške 11.500,-Sk, teda celkový rozpočet projektu bol 211.500,-Sk. V rámci tejto záverečnej etapy reštaurátorských prác bolo realizované doplnenie chýbajúcich tvarových prvkov architektúry objektu a to oblého stĺpu s pätkou a hlavickou a štvorbokého podstavca s profilovanou pätkou a rímsou, rekonštrukcia textovej časti podstavca, doplnené boli chýbajúce časti profilácií a absentujúcich hmôt priamym nanášaním. Po kompletizácii – osadení sochy sv. Juraja bola vykonaná výtvarná zjednocujúca retuš architektonickej časti a celý objekt bol hydrofobizovaný. Zároveň sa vykonalo odvedenie dažďovej vody z platô podstavca vyspádaním, resp. rekonštrukciou polovičného stupňa nástupných schodov. Po ukončení poslednej etapy reštaurátorských prác bola vyhotovená kompletná dokumentácia vykonaných reštaurátorských prác.

Mesto Šaľa okrem toho realizovalo z vlastných prostriedkov mimo rozpočtu projektu vydanie informačného letáku k soche, slávnostné odhalenie sochy a premenovanie príľahlého námestia na Námestie Sv. Juraja, ilumináciu objektu sochy ako aj úpravu okolia – novou zeleňou.

Odborným garantom realizovaných reštaurátorských prác počas všetkých troch etáp bol Ondrej Csütörtöki, akademický sochár - reštaurátor v spolupráci s akademickým sochárom Árpádom Mézesom, reštaurátorom.

Táto záverečná etapa reštaurovania sochy sv. Juraja na stĺpe zabezpečila kompletne ukončenie reštaurovania národnej kultúrnej pamiatky. Reštaurovaním stĺpu s podstavcom pre už zreštaurovanú plastikú svätého Juraja s drakom v Šali, osadením plastiky na stĺp sa dosiahla kompletizácia sochy v kontexte zachovania historického odkazu budúcim generáciám.

Touto cestou vyslovujeme poďakovanie Ministerstvu kultúry Slovenskej republiky za finančnú podporu, bez ktorej by táto národná kultúrna pamiatka nemohla byť kompletne reštaurovaná.

dodávateľa:

ak. soch Ondrej Csütörtök,- RENON s.r.o.

ak. soch. Árpád Mézes,

Fotografická dokumentácia:

Celkový pohľad na NKP – pred demontážou plastiky sv. Juraja - toskánsky stĺp

Detaily znečistenia a deštrukcií

Čiastočné čistenie celku

Polovičné a celkové čistenie

Polovičné čistenie

Celkové čistenie a sekundárne tmely

Stav po reštaurovaní jazdeckej sochy

Stav po reštaurovaní podstavca

Stav po reštaurovaní celku

